

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 8/2005
10.2.2005

- Sisältää:
1. Kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön arvonlisäveron palautuksien kirjaaminen
  2. Yhdistymis-, kehittämis- ja rakennusavustusten kirjaaminen
  3. Seurakunnan liikevaihtoa vastaavan erän määrittely ja sen merkitys konsernitilinpäätöksen laatimisvelvollisuuteen
  4. Kirkollis- ja yhteisöverojen jako-osuudet

1. KIINTEISTÖHALLINTAPALVELUJEN OMAN KÄYTÖN ARVONLISÄVERON PALAUTUKSIEN KIRJAAMINEN

KHO:n ennakkopäätöksen 23.12.2004/T 3364 mukaan seurakuntayhtymä ei ole velvollinen suorittamaan kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön arvonlisäveroa omalla henkilökunnallaan suorittamistaan kiinteistöhallintapalveluista seuraavista rakennuksista tai kiinteistöistä:

- kirkolliset rakennukset sekä muut kirkollisissa toimituksissa käytettävät tilat siltä osin kuin mainittuja rakennuksia ja tiloja käytetään jumalanpalveluksiin ja muihin kirkollisiin toimituksiin
- hautausmaa-alueet siltä osin kuin palvelut kohdistuvat muuhun hautausmaa-alueeseen kuin hautapaikkoihin
- tilat, joita käytetään seurakuntayhtymän harjoittamaan rekisteritoimintaan
- muut kuin edellä mainittuihin tarkoituksiin käytettävät kiinteistöt siltä osin kuin kiinteistöjä välittömästi käytetään seurakunnalle kirkkolain 4 luvun 1 §:ssä säädettyihin julistus- tai palvelutehtäviin tai näitä tehtäviä välillisesti palveleviin tarkoituksiin.

Seurakuntayhtymä haki ennakkoratkaisua kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön arvonlisäverotuksesta ainoastaan siltä osin kuin seurakuntayhtymä suorittaa kiinteistöhallintapalveluja sellaisiin kiinteistöihin, joita välittömästi käytetään seurakuntayhtymän harjoittamaan viranomaistoimintaan tai seurakunnalle kirkkolain 4 luvussa säädettyihin tehtäviin (seurakuntien varsinaiseen toimintaan) tai jotka välillisesti palvelevat näitä tehtäviä.

Korkein hallinto-oikeus lausui uutena ennakkoratkaisuna, että seurakuntayhtymän ei ole suoritettava kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön arvonlisäveroa

ennakkoratkaisuhakemuksessa tarkoitettuihin kiinteistöihin omalla henkilökunnalla suorittamistaan kiinteistöhallintapalveluista siltä osin kuin kyseisiä kiinteistöjä käytetään hakemuksessa mainittuihin tarkoituksiin.

Seurakunnat ovat jättäneet palautushakemuksen liikaa maksamistaan arvonlisäveroista kiinteistöhallintapalvelujen omasta käytöstä vuodesta 2001 eteenpäin.

Kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön arvonlisäveron palautukset suositellaan kirjattavaksi seuraavasti:

1. Kun seurakunta saa verohallinnolta päätöksen palautettavan arvonlisäveron määrästä tilinpäätöksen 2004 tekoaikana, palautus voidaan kirjata vuoden 2004 tuloslaskelmaan Satunnaisiksi tuloiksi. Palautukseen liittyvät korot kirjataan korkotuloiksi. Asiasta tehdään tilinpäätökseen liitetieto.
2. Mikäli seurakunta ei saa verohallinnolta päätöstä palautettavan alv:n määrästä tilinpäätöksen 2004 tekoaikana, asiasta tehdään tilinpäätökseen 2004 liitetieto ja alv:n palautukset kirjataan maksuperusteisesti tulevien vuosien tuloslaskelmaan Satunnaisiksi tuloiksi ja palautuksiin liittyvät korot korkotuloiksi.
3. Kalenterivuodelta 2004 liikaa maksetut kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verot voidaan suoraan oikaista eli ne voidaan kirjata vuoden 2004 tilinpäätöksen siirtosaamisiin.

Verohallitukselta on pyydetty lausunto seurakunnille annettavasta ohjeesta kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön verosta KHO:n päätöstä 23.12.2004 noudattaen. Kiinteistöhallintapalvelujen oman käytön veron laskentatavoista 1.1.2005 alkaen ilmoitetaan seurakunnille välittömästi Verohallituksen kannanoton jälkeen.

2. YHDISTYMISS-, KEHITTÄMIS- JA RAKENTAMISAVUSTUSTEN BUDJETOIMINEN JA KIRJAAMINEN

Kirkkohallituksen täysistunto on tehnyt päätöksiä seurakuntien yhdistymisestä ja seurakuntayhtymien muuttamisesta seurakunniksi. Tehtyihin päätöksiin on sisällytynyt velvoittava päätös siitä, miten kirkon keskusrahasto maksaa laskennallista yhdistymisavustusta tulevan viiden tai neljän vuoden aikana yleiskirjeen nro 11/2002 ja yleiskirjeen nro 3/2005 mukaan. Täysistunto on tehnyt myös päätöksiä kehittämishankkeista, jotka toteutuvat seuraavana taikka tulevina vuosina. Myös niihin sisältyy velvoittava päätös, miten kirkon keskusrahasto tukee yhteistoimintaa kahden tai useamman seurakunnan kesken tulevien vuosien aikana.

Rakennus- ja hautausmaa-avustukset ovat usein myös sellaisia, että kirkon keskusrahasto sitoutuu maksamaan tietyn osuuden hankkeen kustannuksista. Mikäli on kyse suurehkosta hankkeesta, avustus maksetaan seurakunnalle seuraavan taikka tulevien vuosien aikana.

Yhdistymis- ja kehittämisavustukset budjetoidaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan sekä talousarvioon toiminta-avustuksiksi maksuperusteen mukaan. **Yhdistymis- ja kehittämisavustukset kirjataan** tuloslaskelmaan tuloksi Toiminta-avustuksiin maksuperusteella. Tilinpäätöksen liitetiedoissa selvitetään kirjauksiin liittyvät tiedot.

Arvioidut **rakentamis- ja haudausmaa-avustukset budjetoidaan** toiminta- ja taloussuunnitelman sekä talousarvion investointiosaan sitä mukaa kun hanke arvioidaan vuosittain toteutuvan. **Saadut rakentamisavustukset kirjataan** Keskeneneräisten erien krediitiin, enintään menojen mukaiseen määrään saakka. Ennen menojen toteutumisesta tulleet avustukset kirjataan siirtovelkoihin. Tilinpäätöksen liitetiedoissa selvitetään kirjauksiin liittyvät tiedot.

3. SEURAKUNNAN LIIKEVAIHTOA VASTAAVAN ERÄN MÄÄRITTELY JA SEN MERKITYS KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISVELVOLLISUUTEEN

Kirkon piirissä ei ole aikaisemmin määritelty, mitä seurakunnissa tarkoitetaan liikevaihdolla tai sitä vastaavalla erällä. Liikevaihtoa vastaavan erän suuruus - tietoa tarvitaan seurakunnassa mm. silloin, kun seurakunnassa harkitaan konsernitaseen laatimisvelvollisuutta. Liikevaihtoa vastaavan tuoton suuruutta kysytään myös erilaisiin tilastoihin.

Kirkolliskokous hyväksyi marraskuussa 2004 kirkkojärjestyksen 15:9,4 muutoksen. Sen mukaan seurakunnan, jolla on kirjanpitolaissa tarkoitettulla tavalla määräämisvalta jossakin kirjanpitovelvollisessa, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitase liitteineen, mikäli kirjanpitolaissa säädetty konsernitaseen laatimisvelvollisuuden ehdot täyttyvät. Konsernitaseen laadinnassa noudatetaan soveltuvin osin kirjanpitolakia.

KPL 6:1,3 mukaan konsernitilinpäätös saadaan jättää laatimatta, jos sekä päättyneellä tilikaudella että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on emoyrityksen ja sen tytäryritysten osalta yhteenlaskettuna ylittynyt enintään yksi KPL 3:9,2 säädetystä rajoista. KPL 3:9,2 mukaiset rajat ovat:

- liikevaihto tai sitä vastaava tuotto 7 300 000 euroa
- taseen loppusumma 3 650 000 miljoonaa euroa
- palveluksessa keskimäärin 50 henkilöä

Seurakunnan ja seurakuntayhtymän liikevaihtoa vastaavaan erään luetaan toimintatuotot ja verotulot. Seurakunnan ja seurakuntayhtymän sisäisiä eriä (esim. sisäiset vuokratuotot) ei sisällytetä liikevaihtoon. Toimintatuotoista vähennetään tulonvähennykset, esim. alennukset ja myynnin luottotappiot. Saatuja ennakoita (esim. metsänmyyntiennakot, vuokraennakot) ei lueta liikevaihtoa vastaavaan erään, vaan ne kirjataan suoriteperusteen mukaan tuotoiksi, kun suorite luovutetaan.

Seurakuntien taloustoimistoja, joiden velvollisuudeksi näyttää tulevan konsernitilinpäätöksen laatiminen 30.12.2004 päivitetyn kirjanpitolain mukaan, pyydetään ilmoittamaan asiasta kirkkohallituksen taloussuunnittelijalle tai taloussuunnittelupäällikölle sähköpostiosoitteilla ingeborg.flythstrom@evl.fi tai maija-liisa.hietakangas@evl.fi.

Vuoden 2005 aikana päivitetään ohjeet konsernitilinpäätöksen laadinnasta.

4. KIRKOLLIS- JA YHTEISÖVEROJEN JAKO-OSUUDET

Kirkon yhteisöveron jako-osuus vuonna 2005 on 1,94 %. Vuosina 2003 ja 2004 se oli 1,8 %. Yhteisöverojen verovuodelle 2005 vahvistetut jako-osuudet otettiin käyttöön tammikuussa 2005.

Ansio- ja pääomatuloverojen verovuodelle 2005 arvioidut jako-osuudet otetaan käyttöön helmikuussa 2005. Kirkon arvioitu osuus tulee olemaan 3,37 %. Osoitteessa www.vero.fi polku Tilitykset veronsaajille, on tietoa mm. seurakuntakohtaisista jako-osuuksista sekä uutuutena seurakunnittain arvioitu kirkollisverokeräytymä vuodelta 2005.

KIRKKOHALLITUS

Risto Junntila

Maija-Liisa Hietakangas